

OPCIÓ A

Llegeix atentament el text i respon les qüestions formulades

Sebsebila Nassir va néixer fa vint-i-quatre anys a Dalocha, a Etiòpia. Però durant les seves primeres setmanes de vida no es deia Sebsebila. Encara no li havien posat nom. A Etiòpia, on per desgràcia era molt habitual perdre un fill, se solia esperar que els nadons sobrevisquessin a les primeres setmanes, les més perilloses, per posar-los nom. En aquella època aproximadament un de cada cinc nens etiòps moria abans d'arribar als cinc anys, un tràgic peatge que ja havia costat la vida a dos germans de la Sebsebila. Per això, tot i que durant les primeres setmanes no va tenir problemes de salut, els seus pares encara patien.

Al llarg de gairebé tota la història de la humanitat, els pares de tot el món han tingut motius per patir per la salut dels seus fills i esperar-ne el pitjor. L'alegria per l'arribada al món d'un nou fill anava acompanyada per la tristesa de saber que la seva supervivència mai es podia donar per feta. Però, tal com posa de manifest l'informe anual de les Nacions Unides sobre la mortalitat infantil publicat al setembre, les coses estan començant a canviar. El 1990, l'any que la Sebsebila va néixer, 12,7 milions de nens morien abans dels cinc anys. Segons les previsions estadístiques de l'ONU, l'any passat aquesta xifra va baixar fins als 6,3 milions. I, tot i el dolor inevitable davant la pèrdua d'aquestes vides infantils, i tot i que la xifra segueixi sent elevadíssima, sóc optimista sobre el futur. I ara us diré per què.

Encara que ningú pot considerar 6,3 milions de morts com una xifra baixa, mai fins ara havia estat tan baixa. Durant, com a mínim, els últims 43 anys l'índex de mortalitat infantil no ha parat de disminuir. El motiu és, en part, que tots els nens **s'han beneficiat** de les millores de la tecnologia, la reducció de la pobresa i l'augment de la qualitat de vida a tot el món. Però l'avanç més espectacular no s'ha produït com si res; és el resultat d'un esforç deliberat i conjunt a escala planetària per salvar vides infantils.

L'any 2000 la comunitat mundial va fer de la reducció de la mortalitat infantil una **prioritat** i la va convertir en un dels vuit Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, que aspiren a promoure la salut i el benestar de les persones més pobres del món. Tot el planeta es va unir per fixar-se un objectiu ambiciós: reduir en dos terços l'índex de mortalitat infantil abans del 2015. I el món unit ha lluitat durant 14 anys per afrontar aquest **desafiament**. Ens hem mobilitzat i hem fet un gran esforç per dotar els nens de tots els països d'una atenció sanitària més bona, i fer-los arribar **mosquiteres** impregnades d'insecticida per protegir-los contra la malària i vacunes contra les malalties infantils més mortíferes.

Tot i que encara ens falta molt per aconseguir l'ambiciós objectiu de reduir la mortaldat en dos terços, els avenços són indiscutibles. Des que va néixer la Sebsebila l'índex de mortalitat infantil ja s'ha reduït gairebé a la meitat. El món ha salvat prop de 100 milions de nens: a raó de 17.000 vides per dia. Les xifres es mouen en una única direcció, i és la correcta. I, és més, aquest moviment s'està accelerant. Des de principis dels anys noranta l'índex anual de reducció s'ha triplicat.

Melinda Gates, diari *Ara*, 24/11/2014

1. Determina l'estructura del text. (1 punt).
2. Explica el significat dels mots que, al text, són marcats en negreta. (1 punt).
3. Assenyala dues expressions que tinguin un sentit metafòric i explica'n el significat. (1 punt).
4. «Sóc optimista sobre el futur». Resumeix les causes per les quals l'autora fa l'afirmació indicada (màxim 10 línies). (1 punt).
5. «Se solia esperar que els nadons sobrevisquessin a les primeres setmanes, les més perilloses, per posar-los nom». Creus que es tracta d'una actuació supersticiosa? O respon a un comportament racional? Raona-ho amb arguments concrets i precisos (màxim 20 línies). (2 punts).
6. La planificació lingüística i els processos de normalització. (2 punts).
7. La narrativa de postguerra: Mercè Rodoreda. (2 punts).

OPCIÓ B

Abans de sortir del tocador, la senyora cridava sempre els domèstics perquè l'admirassin els primers. Després feia pujar una veïnada cosidora, el fuster del cantó, un matrimoni vell... **Semblant a una vaca tres vegades sagrada**, la senyora es passejava pausadament per davant **el cor de veïns que cantaven lloances, com en una tragèdia grega**. En veritat era ben disculpable que Miss Carlota, baldament això pugui semblar cruel, hagués anat a veure morir dona Obdúlia per documentar-se. Per altra part, tothom sap que una sufragista que té entre mans un llapis i un bloc de notes, no hi ha qui l'aturi. Mallorca ja s'hi ha acostumat i s'ho pren amb paciència.

Ara però sembla que els turistes ja no estimen el color local com fa alguns lustres. Una onada de «present» envaeix el món. Els nord-americans que tenen alguna renda vénen a Europa per beure ginebra i ballar *shimmys*. Més que els vells patis senyorials o la conservació de l'Arc de l'Almudaina han agraït potser la instal·lació d'un saló de te. També interessa el clima suau per poder nedar a l'hivern i, com a fons, els bells panorames, que no miren. La frivolitat cosmopolita no podia trobar un escenari més apropiat que aquest país indolent i meravellós, on dona Obdúlia es mor **important-se'n les darreres violències inquisitorials**. La societat mallorquina ja sols crema en efígie els heterodoxos. Les joves nord-americanes ni s'adonen de l'efecte escandalós que de vegades produeixen. Són banals com un infant de vuit anys. Contràriament a les franceses o alemanyes, sempre enamorades del sentit crític i del talent generalitzador, les anglosaxones no empren el cervell més que per a les coses indispensables de la vida pràctica: examinar el compte de l'hotel o la pana d'un motor d'auto. Passen per damunt els temes de conversació com un colom damunt un camp de blat picotejant a l'atzar i totxament les espigues. Per a relacionar-se no necessiten parlar: elles ballen i beuen en braços dels amics. Riuen. Juguen al tennis. I, una volta retudes, s'adormen per no recordar-se de res en despertar.

Llorenç Villalonga, *Mort de dama*. Fragment

1. Posa un títol al text i raona'l (màxim 5 línies). (1 punt).
2. Explica el significat dels mots que apareixen subratllats. (1 punt).
3. Explica el sentit irònic de les expressions marcades en negreta. (1 punt).
4. «Mallorca ja s'hi ha acostumat i s'ho pren amb paciència». Quina és la societat que vol descriure l'autor? Raona-ho amb arguments concrets i precisos (màxim 10 línies). (1 punt).
5. «Ara però sembla que els turistes ja no estimen el color local com fa alguns lustres». Quina és l'opinió de l'autor sobre el turisme? La comparteixes? Raona-ho amb arguments concrets i precisos (màxim 10 línies). (2 punts).
6. La situació sociolingüística actual de la llengua catalana. (2 punts).
7. La narrativa modernista: Víctor Català. (2 punts).